

En komposition blir ju inte musik förrän den spelas. Jag har många gånger förbluffats när jag har sett noter på en låt som verkar banal och sedan hört musiken framföras så att den har upplevts som en gudomligt fulländad komposition. Att med ett partitur som grund försöka kvalitetsbestämma ett musikstycke är oftast ganska omöjligt.

Idag skrev jag ner ett par låtar som jag har älskat sedan jag var liten. De finns på den underbara skivan Royal Flush med Donald Byrd, Pepper Adams, Herbie Hancock, Butch Warren och Billy Higgins. Låtarna är Donald Byrds.

Jag är glad att jag slutligen bestämde mig för att faktiskt lära mig de här låtarna. Låtar som inte är för svåra men som man har hört många gånger brukar man ju bara kunna "automatiskt", fast de här låtarna har jag väl inte lyssnat på tillräckligt ofta. Jag kanske sätter på skivan vart tredje-fjärde år och njuter, men de är inte helt intjatade i det undermedvetna. För att lära mig låtarna måste jag alltså göra en (visserligen ganska liten) arbetsinsats.

Jag trodde att låtarna var bra och att notbladen jag gjorde skulle bli små skatter, nycklar till stor musik. När jag sedan läste mina noter förstod jag att de hade kunnat spelas supertrist. Men Donald Byrds band gör ju storverk av låtarna - och det beror inte bara på Herbie Hancocks fina broderande, som skulle vara betydligt mer imponerande än själva "grundlåten" om man fick se det i notskrift. Nej, det som gör låtarna så bra är hur de spelas av hela bandet, helheten och hur var och en gör i mikrodetalj.

Då inser jag att min "plankning" inte är så mycket att ha. Det är ju *musikerna* som gjorde låtarna så fina. Jag har inte *deras* unika förmåga. Jag får lita till min egen. Den är nog inte obetydlig, men det vore dumt av mig att tro att jag skulle kunna göra samma stora musik som dessa världsartister bara för att jag lärde mig de här små trudelutterna.

Insikter inom detta område är användbara som musiker, kompositör och arrangör - och inte minst som musklärare. Som instrumentlärare är det lätt hänt att man slentrianmässigt ger eleverna låtar enligt någon progression som hela tiden ökar svårighetsgraden ("nästa sida i boken"), men att man samtidigt begränsar vilka av musikens beståndsdelar som ska utvecklas (oftast snabbhet tror jag, att spela många toner på kort tid). När jag själv övar spelar jag ju ofta samma låtar som när jag var 9 eller 12, fast förhoppningsvis bättre nu. Det finns massvis av viktiga saker att öva på när man spelar melodin på t.ex. Blinka lilla stjärna, utan variationer.

Dicken den 4 mars 2022